

Софія Бичок

студентка 4 курсу факультету міжнародної торгівлі та права
Державного торговельно-економічного університету

Актуальність проблеми визначення правового статусу блогерів*

В сучасному українському законодавстві відсутнє офіційне визначення термінів «блогер» і «блогінг», що є значною прогалиною в законодавстві. З прийняттям Закону України «Про медіа» правовий статус блогера так і не був визначений. Зокрема, відповідно до п.36 ст. 1 Закону, до онлайн-медіа відносяться медіа, що регулярно поширюють інформацію у текстовій, аудіо-, аудіовізуальній чи іншій формі в електронному (цифровому) вигляді за допомогою мережі Інтернет, крім медіа, які віднесені цим Законом до аудіовізуальних медіа [1]. З огляду на це, блогери підпадають під ознаки онлайн-медіа, оскільки регулярно поширюють інформацію у формі електронного цифрового звернення за допомогою мережі Інтернет. Проте, відповідно до п.3 ст. 16 вищезгаданого Закону, вказано, що особа, яка регулярно поширює масову інформацію під своїм редакційним контролем через власні облікові записи на платформах спільного доступу до інформації, не є суб'єктом у сфері онлайн-медіа, та не підлягає обов'язковій державній реєстрації як суб'єкта у сфері медіа в Національній раді України з питань телебачення та радіомовлення. До того ж, в законі так і не визначено, чи підлягають державній реєстрації суб'єкти онлайн-медіа, а саме блогери, як суб'єкти підприємницької діяльності, відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань».

* Наукова керівниця - *Людмила Микитенко*, доцентка кафедри міжнародного, цивільного та комерційного права Державного торговельно-економічного університету

З іншого боку, якщо блогеру все-таки дозволено добровільно реєструватися як суб'єкт онлайн-медіа, чи означає це, що його статус прирівнюється до журналіста? Із визначення, прописаного у Законі України «Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста», визначено, що журналіст – це творчий працівник суб'єкта у сфері медіа, який професійно збирає, одержує, створює, редагує, поширює і забезпечує підготовку інформації для медіа. [2]. Ключова ж відмінність між блогерами та журналістами полягає в тому, що перші ведуть самостійну незалежну діяльність, тоді як журналісти зазвичай підтримують робочий зв'язок із засобами масової інформації, мають визначені законом обов'язки, повинні дотримуватись вимог Кодексу етики журналіста, проходять акредитацію, мають документи, які підтверджують їх статус – редакційне посвідчення, тощо. Тому, незважаючи на те, що блогери збирають і поширюють інформацію у мережі Інтернет, не потрібно ототожнювати це з журналістикою, оскільки блогінг не є професійною діяльністю, а скоріше спрямований на вираження конституційного права на інформацію.

Також під час спроб визначення правового статусу блогерів постає важливе питання: чи можна вважати блогерів самозайнятими особами? Відповідно до ст. 14 Податкового кодексу України, самозайнята особа – це платник податку, який є фізичною особою – підприємцем або провадить незалежну професійну діяльність за умови, що така особа не є працівником в межах такої підприємницької чи незалежної професійної діяльності [3]. Таким чином, виходячи із визначення, яке міститься в Податковому кодексі, особи, які здійснюють блогерську діяльність досить схожі до поняття самозайнятих осіб, що корелюється із ЗУ «Про медіа», оскільки вони здійснюють творчу незалежну діяльність, транслюють, рекламують, отримуючи прибуток. Через це ми переконані, що вони зобов'язані платити податки в статусі самозайнятих осіб.

Водночас більш дієвим засобом регулювання діяльності блогерів, і наповнення бюджету в частині сплати податків, у випадку, якщо блогер вирішує не лише реалізовувати своє право на свободу вираження поглядів, а й вступати, наприклад у рекламні відносини, йому потрібно бути зареєстрованим як суб'єкт підприємницької діяльності. Адже будь-яка самостійна, ініціативна, систематична діяльність, яка приносить регулярний дохід, є формою підприємництва(ст.42 ГК України) і потребує належного юридичного оформлення, а також достовірного відображення в бухгалтерському обліку та податковій звітності [4].

Таким чином, зв'язку з тим, що в Україні досі відсутня спеціальна законодавча база, яка б регулювала діяльність блогерів, проблема невизначеності правового статусу залишається досі невирішеною, а нестача необхідного правового регулювання та нагляду часто зумовлює проблеми із забезпеченням прозорості, уникнення до сплати податків і легалізації діяльності у сфері блогінгу. Саме тому, на наше переконання, варто внести зміни до чинного законодавства, та визначити правовий статус блогера з обов'язковою державною реєстрацією як суб'єктів онлайн-медіа. Це, в свою чергу, надало б змогу Національній раді України з питань телебачення та радіомовлення контролювати контент блогерів, які мають

вирішальний вплив на громадськість, що є важливим для забезпечення інформаційної гігієни.

Крім того, оскільки дані особи можуть на системній основі отримувати прибутки від реклами, то на них повинен бути накладений обов'язок сплати відповідних податкових коштів до державного бюджету України, а це можливо лише визначивши їх як самозайнятих осіб, або через обов'язок державної реєстрації як юридичних чи фізичних-осіб підприємців.

Література

1. Про медіа: Закон України від 13.12.2022 р. № 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text> (дата звернення: 11.10.2024)

2. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів: Закон України від 23.09.1997 р. № 540/97. ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540/97-вр#Text> (дата звернення: 11.10.2024)

3. Податковий кодекс України: Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 11.10.2024)

4. Господарський кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 11.10.2024)

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**